

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538 :4-5) ได้กล่าว ถึงความสำคัญ และคุณค่าของภาษาไทยสรุปได้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติใช้ในการ ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นเอกลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่ช่วยสร้างความเป็นเอกภาพของคนในชาติ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในสาขา วิทยาการต่างๆ ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้ให้ความสำคัญแก่วิชาภาษาไทยดังปรากฏ ในนโยบายข้อ 9 ระบุว่า “ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกระดับรวมทั้งประชาชนโดยทั่วไป มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อการสื่อสาร เพื่อสร้างสรรค์และพัฒนา ความคิดและองค์ความรู้และเพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมของชาติ” และได้กำหนดแนวทางในการจัด การศึกษาไว้ว่า “จัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรทุกระดับการศึกษา โดยให้ความสำคัญแก่ภาษาไทย และให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอนภาษาไทย” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2536: 6)

จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งต่อสังคมไทย เนื่องจากภาษาไทยเป็น ภาษาประจำชาติไทย เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในแขนงวิชาอื่น ๆ และมีความสำคัญ ทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมานาน และด้วยเหตุที่ภาษาไทยมีคุณค่า มีความสำคัญดังที่กล่าว มาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ จึงได้ กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรทั้งหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรอาชีวศึกษา ซึ่งผู้เรียนทุกคนจะต้องเรียนและสอบผ่าน จึงจะจบหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนับเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ และปัจจัยสำคัญที่เป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนคือ หลักสูตร

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลากหลาย เช่น ธำรง บัวศรี (2532 : 6) ให้ความหมายว่า "หลักสูตร หมายถึง แผนการซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึง จุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียน มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้" วิชัย ดิสสระ (2535: 3) กล่าวว่า "หลักสูตร เป็นเนื้อหาวิชาที่ประมวลประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล" สุมน อมรวิวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ (2531:108) กล่าวว่า "หลักสูตร ได้แก่ ข้อกำหนด อันประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เอกสาร และวัสดุประกอบ หลักสูตร แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด และสื่อการสอนประเภทต่างๆ" สุจินต์ วิศวรริธานนท์ (2539: 144) กล่าวว่า "หลักสูตร คือแนวทางการปฏิบัติเพื่อนำผู้เรียนไปสู่ จุดมุ่งหมาย" สุวัฒน์ ช่างเหล็ก (2541: 25) กล่าวว่า "หลักสูตร หมายถึง กระบวนการวางแผน และการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้" และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 91) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามที่มุ่งหมายไว้
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษาโดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และมวลประสบการณ์ที่ทางสถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามที่มุ่งหมายไว้

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ดังที่ กาญจนา คุณารักษ์ (2527: 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้ปรัชญาหรือ ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุผล และหลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้เพราะเมื่อ

ประเทศชาติต้องการจะสร้างคุณลักษณะของประชาชนให้เป็นอย่างไร รัฐบาลก็สามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชน มีคุณลักษณะตามที่ชาติต้องการได้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 1) กล่าวว่า "หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติ ที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้" และ อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 8) กล่าวว่า "หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอน เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จทางการศึกษาที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติของครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ให้ได้มีความรู้ มีทักษะ มีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรแต่ละระดับนั้นได้กำหนดไว้"

จากแนวคิดของนักการศึกษา ที่กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปได้ว่าหลักสูตรมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับการศึกษา

หลักสูตรใดๆก็ตามเมื่อมีการยกร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติหรือนำไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน นับเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532: 262) กล่าวว่า "ขั้นตอนการใช้หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนอื่นใดทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากว่าถึงแม้ว่าหลักสูตรจะได้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตามยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าหลักสูตรประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอ ความล้มเหลวของหลักสูตรก็จะเกิดขึ้นได้"

วิชัย ดิสสระ (2535: 96) กล่าวถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า "แม้เราจะมีหลักสูตรดีแสนดีเพียงใด แต่ถ้านำหลักสูตรไปใช้ไม่ถูกต้องแล้ว หลักสูตรนั้นก็จะมีประโยชน์อะไร"

สุจิต เพียรชอบ (2539: 28) กล่าวถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น ในทางปฏิบัติมีสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด มีอะไรเป็นปัญหาหรืออุปสรรค และควรได้รับการปรับปรุงในด้านใดบ้าง หลักสูตรนั้น ถึงแม้จะจัดทำขึ้นดี เพียงใด มีหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา ตลอดจนจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ได้ดีพร้อมทุกประการ แต่ถ้าผู้ใช้นำหลักสูตรดำเนินการไม่ดี มีข้อบกพร่องต่างๆเกิดขึ้น หลักสูตรนั้นก็ประสบความล้มเหลวได้ง่าย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่ง ต่อการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร เพราะหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น แม้จะดีเพียงใด แต่ถ้านำมาดำเนินการใช้ไม่ดี ก็จะส่งผลให้หลักสูตรนั้นประสบความล้มเหลวได้

ในการนำหลักสูตรไปใช้นั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย บุคคลที่มีบทบาทสำคัญ และมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่สุดคือ ครูผู้สอน ในฐานะที่เป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน ส่วนผู้ที่มีบทบาทรองลงไปคือผู้บริหาร ในฐานะที่เป็นผู้ควบคุม ดูแล และให้การส่งเสริมสนับสนุน การนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดนั้น ครูผู้สอนและผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไว้สอดคล้องกัน โดย สุมิตร คุณานุกร (2523: 132) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ดังนี้

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ผู้นำหลักสูตรไปใช้จะต้องตีความหมาย หรือแปล ความมุ่งหมายของหลักสูตร และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของ ห้องถิ่นหรือของโรงเรียนก่อนดำเนินการสอน ซึ่งการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนจะออกมาในรูป ของเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น โครงการสอน แผนการสอน คู่มือครู บันทึกการสอน เป็นต้น
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การที่หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตาม ความมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดปัจจัยหลาย ๆ ด้านมาเสริม ผู้บริหาร โรงเรียนควรสำรวจดูปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียนว่า เหมาะสมกับการนำหลักสูตรมา ปฏิบัติหรือไม่ ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงขนาดของห้องเรียนและจำนวนนักเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่จะเอื้อต่อการเรียนการสอนให้แก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้การจัดตารางสอน การจัด

ครูเข้าสอน ประมวลการสอน โครงการสอน แบบเรียน ฯลฯ ล้วนเป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมหรือสกัดกั้นการปฏิบัติงานของครูตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

3. การสอน ครูเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู การสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรและการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมเป็นต้น เหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 9) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ประกอบด้วยงานหรือกิจกรรม 3 ประเภท คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลตามหลักการ และจุดหมายของหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ หลักการ จุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับโครงสร้าง และแนวดำเนินการของหลักสูตร

บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.: 124) ได้เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาว่าประกอบด้วย

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือ การจำแนกหลักสูตรเป็นรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนจะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรได้เข้าใจให้ตรงกัน และไปในทิศทางเดียวกัน อาจจะประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ตัวอย่าง เช่น แผนการสอน คู่มือครู คู่มือการใช้หลักสูตร เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ วัสดุหลักสูตรและวัสดุการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ครุภัณฑ์ ตลอดจนจนอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งนอกจากจะจัดให้มีแล้ว ยังครอบคลุมถึงการรักษาสภาพให้พร้อมที่จะใช้ประโยชน์ได้ด้วยความพอเพียง สะดวกในการใช้ และการใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า

3. การสอนของครู เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพในการสอนของครู สมรรถภาพเกี่ยวกับความรู้ในเนื้อหาวิชา สมรรถภาพในการถ่ายทอด และสมรรถภาพในการบริหารการสอน ซึ่งการสอนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องรู้รอบและรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่ตนเองสอน สมรรถภาพในการถ่ายทอด หมายถึง วิถีทางหรือวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการกำหนดเนื้อหาไปสู่ผู้เรียน สมรรถภาพในการบริหารการสอน หมายถึง ในการสอนของครูผู้สอนแต่ละรายวิชา ได้มีการวางแผนและเตรียมการไว้อย่างไรบ้าง การบริหารการสอนจึงครอบคลุมกิจกรรมหลัก 4 อย่าง คือ การเตรียมการสอน การสอน การวัดผลการสอน และการสอนซ่อมเสริม

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วย กิจกรรม 3 ประเภท คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และการดำเนินการสอนตามหลักสูตร

จากการกล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทย และความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ นับว่าเป็นสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะให้ความสำคัญ เพื่อที่จะได้หาแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตามในการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถานศึกษาเท่าที่ผ่านมายังประสบปัญหาอยู่มาก ดังที่ สุจิตต์ เพียรชอบ (2534: 26) ได้สรุปถึงปัญหาการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถานศึกษาไว้ว่า มีปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ครูไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างเพียงพอ ครูทำหน้าที่อย่างอื่นนอกเหนือจากการสอนจนไม่มีเวลาทำหน้าที่สอนได้อย่างเต็มที่ ครูสอนมากจนไม่มีเวลาตรวจงานและเอาใจใส่นักเรียน ครูไม่มีหนังสือและวัสดุประกอบหลักสูตร ครูขาดอุปกรณ์การสอน ครูไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร ครูไม่เข้าใจการวัดและประเมินผล สถานศึกษาไม่พร้อมที่จะใช้หลักสูตร จำนวนศึกษานิเทศก์ภาษาไทยมีน้อย จำนวนครูที่สอนในหมวดวิชาภาษาไทยมีไม่เพียงพอ และหนังสือเรียนมีไม่เพียงพอ

การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถานศึกษาสายอาชีพ เท่าที่ผ่านมาพบว่า ประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ดังที่ เขาวี สุรินทร์ (2532: 103-108) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนการสอนภาษาไทยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2530 ตามการรับรู้ของครูภาษาไทย และนักศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค พบว่า มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่ จุดมุ่งหมายของวิชาไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และไม่เหมาะสมกับนักเรียนสายอาชีพ ครูไม่ได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่ส่งเสริมการเรียนวิชาภาษาไทยให้ทัดเทียมการเรียนวิชาชีพ ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการเรียนการสอน

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนนั้น พบว่า นักศึกษาสายวิชาชีพไม่สนใจเรียนวิชาภาษาไทย เนื่องจากเห็นว่าไม่มีประโยชน์ต่อการเรียนสายวิชาชีพ นักศึกษาเรียนเพื่อให้สอบผ่านเพราะเป็นวิชาบังคับไม่ได้เรียนเพื่อต้องการความรู้ จากสภาพดังกล่าวทำให้ผลการเรียนของนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร จากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538:53) เรื่อง ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา พบว่า การเรียนวิชาภาษาไทย นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ประสบปัญหาคือ ขาดทักษะในด้านการเขียน การจัดทำรายงาน และการพูด

จากสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยในสถานศึกษาดังกล่าว นับว่าเป็นสิ่งที่ทางสถานศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้โดยตรง และผู้บริหารในฐานะผู้ควบคุมดูแล และให้การส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ จำเป็นจะต้องให้ความเอาใจใส่และหาแนวทางแก้ไข เพื่อให้การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันจัดการศึกษา 2 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ได้แก่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
2. ระดับปริญญาตรี

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลนั้น ได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยกำหนดให้นักศึกษาเรียน 4 รายวิชา คือ วิชาภาษาไทย 1 (รหัส 131-101) วิชาภาษาไทย 2 (รหัส 131-102) วิชาภาษาไทย 3 (รหัส 131-203) และวิชาภาษาไทย 4 (รหัส 131-204) จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยทั้ง 4 รายวิชา กล่าวโดยสรุป คือ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถและมีทักษะในการใช้ภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน อันจะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

สำหรับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลนั้น ในช่วงที่ผ่านมา วิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพในการจัดการเรียนการสอน และประสบปัญหาด้านมาตรฐานการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ทุกวิทยาเขตในสังกัดดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และเพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการ

เนื้อหาวิชาภาษาไทยให้มีความเหมาะสม สอดคล้องต่อเนื่องกันในแต่ละระดับ และสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2538: ฉ) หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 นี้ เริ่มใช้ในบางวิทยาเขตเมื่อปีการศึกษา 2539 และดำเนินการใช้ครบทุกวิทยาเขตทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2541 ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และด้านการสอน ซึ่งการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นี้ ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติในการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในวิทยาเขตที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ได้แก่ การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร และการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

1.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ การเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน การจัดตารางสอน การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน การจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ และการนิเทศการสอน

1.3 การดำเนินการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการวัดและประเมินผล

2. ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในวิทยาเขตที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ได้แก่ ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับวางแผนการใช้หลักสูตร ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

2.2 ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดตารางสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

2.3 ปัญหาด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร ได้แก่ ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการวางแผนการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

3. หลักสูตรวิชาภาษาไทย หมายถึง หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

4. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หมายถึง สถาบันที่สร้างขึ้นโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2518 และพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2532 เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป และหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในวิทยาเขตที่ดำเนินการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538

6. อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาเขตที่ดำเนินการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในการปรับปรุงการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทย ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ต่อไป